

ЕКСПРЕС-НОТАТКА відносно проблем з податковим кредитом, коли постачальник не реєструє податкову накладну

1. Суть справи

ПП "Могучий" своїм листом на адресу ГС АСУ повідомило, що "Мелітопольські районні електромережі", починаючи з жовтня 2017 року не проводять реєстрацію податкових накладних із сплати ПДВ. За рахунок цього податковий кредит не формується і вартість вжитої господарством електроенергії штучно збільшується на 20%.

До скарги ПП "Могучий" також приєдналися інші підприємства-члени ГО "Аграрний союз Мелітопольського району" Запорізької області, які були змушені сплатити державі зайві кошти за рахунок того, що "Мелітопольські районні електромережі" станом на початок березня 2018 року не зареєстрували податкові накладні у сумах:

- "Енергія 2000" 211 000,00 грн.
- ПП "Могучий" 102 100,00 грн.
- "Відродження" 86 326,00 грн.
- ТОВ "АФ "МИР" 74 000,00 грн.
- СБК "Дружба" 40 912,80 грн.
- Агрофірма "Україна" 21 620,00 грн.
- ТОВ "Степове" 13 706,00 грн.

Обсяг втрат тільки цих сільгосп підприємств склав 549 664,80 грн.

2. Хто винний?

Історія з пошуком відповідальних за нанесені збитки досить заплутана. До осені 2014 року Мелітопольські районні електромережі входили до Запорізького відділення [ПАТ Дніпроенерго](#). 50+1 акція цього підприємства належала державній компанії НАК "Енергетична компанія України", проте менеджмент компанії контролювався меншоритарним акціонером – компанією ДТЕК. Однак потім [Кабмін ліквідував НАК "Енергетична компанія України"](#), і передав пакети акцій енергокомпаній, які входили до складу цієї структури, у тому числі і ПАТ "Дніпроенерго", до відомого [Міністерства енергетики та вугільної промисловості України](#).

Нині в переліку державних підприємств, установ, організацій та об'єднань, що [належать до сфери управління Міненерго](#), значиться ДП "Національна енергетична компанія «Укренерго» (01032, м.Київ, вул. С. Петлюри, 25). Структурним підрозділом цього державного підприємства є [Дніпровська ЕС](#) з центральним офісом у Запоріжжі (9096, м. Запоріжжя, вул. Гребельна, 2, тел. +380 61 258-44-00, факс. +380 61 258-25-29, kanc@rdc.dnepr.energy.gov.ua), до складу якої входять Запорізькі магістральні електромережі (м. Запоріжжя, вул. Трегубенка, 11-а, тел.: +380 61-258-23-77, факс:+380 61-258-44-63, zmes1@rdc.dnepr.energy.gov.ua).

Отже, "кінці" потрібно, мабуть, шукати на рівні Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, яке є мажоритарним власником і має перевагу голосів у вирішенні питань стратегічного управління регіональним енергетичним підприємством (директор Департаменту корпоративних та майнових відносин [Кальніченко Валентина Анатоліївна](#)).

Унеможливлення мінфін посилити контроль за ДП

Питання ведення поточного бухгалтерського обліку, до якого відносяться і операції з реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, є елементом оперативного управління підприємством. Мабуть, вони відносяться до компетенції керівництва ДП "Національна енергетична компанія "Укренерго" (в.о. керівника [Всеволод Ковальчук](#), фінансовий директор [Сергій Єрмак](#)) та Дніпровської електроенергетичної системи (в.о. директора [Валерій Гапонов](#)). Офіційна інформація про систему фінансового менеджменту та організацію бухгалтерського обліку в ДП "Національна енергетична компанія "Укренерго" відсутня. Тож компетентними особами в питаннях бухгалтерського обліку та податкової звітності, мабуть, варто вважати директора Департаменту бюджетного

фінансування та звітності [Пержинську Світлану Леонідівну](#) та директора департаменту економіки та фінансів [Угрюмову Софію Сергіївну](#).

Не дивно, що при тому стані справ, який існує у сфері "реформування" національної енергетичної системи - створення незрозумілих дочірніх підприємств, глобальна тимчасовість керівництва, незрозумілість розподілу функцій тощо ведення фінансових справ тощо, призначення керівників, які лише здобувають під час роботи необхідну освіту у вищих навчальних закладах – з поля зору оперативного управління випало таке глобальне питання бухгалтерії, як нарахування ПДВ і реєстрація відповідних податкових накладних.

3. Норми податкового законодавства

Стаття 201.1. Податкового кодексу України встановлює, що на дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних.

В цій же статті зазначено, що у разі здійснення постачання товарів/послуг, постачання яких має безперервний або ритмічний характер, податкові накладні мають складатися не пізніше останнього дня місяця, в якому здійснено такі постачання. Податкові накладні мають складатися на кожного платника з урахуванням усього обсягу постачання товарів/послуг відповідному платнику протягом такого місяця. При цьому ритмічним характером постачання вважається постачання товарів/послуг одному покупцю два та більше разів на місяць.

Згідно статті 201.7. податкова накладна складається на кожне повне або часткове постачання товарів/послуг, а також на суму коштів, що надійшли на поточний рахунок як попередня оплата (аванс).

Стаття 201.10. містить норму про те, що при здійсненні операцій з постачання товарів/послуг платник податку - продавець товарів/послуг зобов'язаний в установлені терміни скласти податкову накладну, зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних та **надати покупцю за його вимогою**.

В цій же статті зазначено, що податкова накладна, **складена та зареєстрована** в Єдиному реєстрі податкових накладних платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту. А відсутність факту реєстрації платником податку - продавцем товарів/послуг податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних **не дає права покупцю** на включення сум податку на додану вартість до податкового кредиту та **не звільняє продавця від обов'язку включення суми** податку на додану вартість, вказаної в податковій накладній, до суми податкових зобов'язань за відповідний звітний період.

Виявлення **розбіжностей даних податкової декларації та даних Єдиного реєстру податкових накладних** є підставою для проведення контролюючими органами документальної позапланової виїзної перевірки продавця та у відповідних випадках покупця товарів/послуг.

У разі допущення продавцем порушення продавцем/покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної покупець/продавець таких товарів/послуг має право додати до податкової декларації за звітний податковий період **заяву із скаргою на такого продавця/покупця**. Таке право зберігається за ним протягом **365 календарних днів**, що настають за граничним терміном подання податкової декларації за звітний (податковий) період, у якому не надано податкову накладну та/або порушено граничні терміни реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних. До **заяви додаються копії** товарних чеків або інших розрахункових документів, що засвідчують факт сплати податку у зв'язку з придбанням таких товарів/послуг, або копії первинних документів, складених відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", що підтверджують факт отримання таких товарів/послуг.

Рекомендації

- 1) Сільгоспвиробники мають звернутися до ДП "Національна енергетична компанія України "Укренерго" та його структурних підрозділів Дніпровська електроенергетична система, Запорізькі магістральні електричні мережі та Мелітопольські районні електромережі з вимогою надати податкові накладні, які це підприємство зобов'язане надати у відповідності до статті 201.10 Податкового кодексу України.

- 2) При поданні чергової податкової декларації з ПДВ додати Скаргу на ДП "НЕК "Укренерго" в особі Мелітопольських районних електромереж – безперервного постачальника електроенергії, яке не зареєструвало податкові накладні в жовтні, листопаді, грудні 2017 та у січні та лютому 2018 року на відповідні суми (суми вказати помісячно) і докласти до цієї заяви податкові накладні ДП "НЕК "Укренерго" (у разі їх отримання, у разі неотримання – зазначити у скарзі факт порушення постачальником норм статті 201.10 ПКУ).

В декларації з податку на додану вартість, затвердженій Наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21, при цьому потрібно заповнити Додаток 8 та поставити відмітку у графі "заяви про допущення продавцем товарів/послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної та/або порушення продавцем/покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної та/або розрахунку коригування (Д8) та відповідних документів" розділу "Відмітка про подання до декларації".

Інші рекомендації:

- <http://ck.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/294020.html>
- <https://www.golovbukh.ua/article/6678-shcho-robiti-yakshcho-kontragent-porushiv-stroki-restrats-podatkovu-nakladno>

4. Додаткові заходи

Згідно статті 120-1.1. порушення платниками податку на додану вартість граничного строку реєстрації податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних тягне за собою накладення на платника податку на додану вартість штрафу в розмірі:

- 10% суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних – у разі порушення строку реєстрації до 15 календарних днів;
- 20% суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних - у разі порушення строку реєстрації від 16 до 30 календарних днів;
- 30% суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних - у разі порушення строку реєстрації від 31 до 60 календарних днів;
- 40% суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних - у разі порушення строку реєстрації від 61 до 365 календарних днів;
- 50% відсотків суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних - у разі порушення строку реєстрації на 366 і більше календарних днів.

У разі реєстрації податкової накладної до початку проведення перевірки, предметом якої є дотримання вимог цього Кодексу щодо своєчасності реєстрації таких документів в Єдиному реєстрі податкових накладних, **штрафні санкції не застосовуються**.

Рекомендації

- 1) Написати листа до ДФС у Запорізькій області (місце реєстрації компанії, zp.official@sfs.gov.ua) з копією на центральний апарат Державної фіскальної служби Kabmin_doc@sfs.gov.ua, в якому зазначити наступне:
- інформацію про суми ПДВ, яке ДП "Національна енергетична компанія України "Укренерго" в особі своїх структурних підрозділів Дніпровська електроенергетична система, Запорізькі магістральні електричні мережі та Мелітопольські районні електромережі заборгувало державі не реєструючи, і, відповідно, не сплачуючи ПДВ,
 - вимогу провести перевірку реєстрації всієї множини податкових накладних ДП "НЕК "Укренерго", які стосуються підприємств аграрного сектору Запорізької області,
 - прохання повідомити ГС "Аграрний союз України" про результати перевірки повноти реєстрації податкових накладних та сплати податків в ДП "НЕК "Укренерго",
 - прохання повідомити про розмір штрафу, сплаченого ДП "НЕК "Укренерго" до бюджету за порушення термінів реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, передбаченого статтею 120.1-1,
 - вказати на неприпустимість порушень податкового законодавства України в частині нарахування і сплати ПДВ і необхідність застосування відповідальних осіб .

- 2) Надіслати ПАТ "Дніпроенерго" пропозицію терміново зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкові накладні, додавши копію листа до ДФС і пославшись на норми статті 120-1.1 щодо незастосування штрафних санкцій у разі реєстрації податкової накладної до початку проведення перевірки.

5. Кардинальні заходи

У разі, коли недобросовісні постачальники не реєструють податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних, суми додатково сплаченого податку можуть з огляду на особливості здійснення сільськогосподарської діяльності (закупівля факторів виробництва у великих обсягах) сягати значних розмірів. Накладання штрафів на постачальника ставить в таких випадках у сприятливе становище державу, яка на додаток до надмірно сплачених податків сільгоспвиробниками, отримує ще й додаткові (досить значні суми штрафів). Сільгоспвиробник же несе системні фінансові збитки: перший раз заморожуючи кошти у своєчасно та надмірно сплачених податках, другий раз – чекаючи на дату складання звітності (принаймні місяць) для того, щоб подати скаргу, потім ще аж до 90 днів потрібно чекати на проведення перевірки постачальника з боку ДФС, потім ще певний час на реєстрацію податкової накладної постачальником і принаймні місяць для того, щоб відкоригувати відповідним чином розмір власного податку.

Для зменшення втрат, які несе сумлінний платник податків у зв'язку з порушенням постачальником свого встановленого законом обов'язку, пропонуємо обговорити доцільність внесення таких змін і доповнень до Податкового кодексу України:

Текст чинного законодавства	Зміни і доповнення ГС АСУ
Податковий кодекс України, стаття 201.10, абзац 22	
Протягом 90 календарних днів з дня надходження такої заяви із скаргою з урахуванням вимог, встановлених підпунктом 78.1.9 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, контролюючий орган зобов'язаний провести документальну перевірку зазначеного продавця для з'ясування достовірності та повноти нарахування ним зобов'язань з податку за такою операцією.	Протягом 90 календарних днів з дня надходження такої заяви із скаргою з урахуванням вимог, встановлених підпунктом 78.1.9 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, контролюючий орган зобов'язаний провести документальну перевірку зазначеного продавця для з'ясування достовірності та повноти нарахування ним зобов'язань з податку за такою операцією. У разі з'ясування факту неповноти нарахування та сплати зобов'язань продавцем за такою операцією сума податкового кредиту покупця збільшується на суму виявленого порушення, помножену на облікову ставку НБУ протягом часу від виникнення податкових зобов'язань у продавця до часу сплати податку з урахуванням податкового кредиту за такою операцією покупцем.